

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: ZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. KIADJA: A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE. budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon 297-069

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

Az igazságügyi tárca problémái.

Az országgyűlés képviselőháza az 1943. évre szóló költségvetés keretében a november 18. napján tartott ülésén vette tárgyalás alá az igazságügyi tárcát s az előadó beszéde, 12 képviselő rövid hozzászólása és Radocsay László igazságügyminiszter vitázó beszéde után az ülés időtartamának mintegy 2/3-ad része alatt általánosságban és részleteiben is letárgyalta. A háborús állapot természetesen nem alkalmas mélyreható igazságügyi problémák megvitatására s jelentősebb igazságügyi reformok megvalósítására. Az alapos megvitatás nem is történt meg, aminthogy ilyen rövid tárgyalási idő alatt nem is történhetett meg. A tárgyalás magasabb jogászai szintjét javarészen az Igazságügyminiszter és az előadó beszédei biztosították. A többi felszólalások jogszolgáltatási kérdéseket csupán nagy vonalakban érintettek, inkább azok politikai vonatkozásait taglalták, sőt a rövid tárgyalási idő keretében az egyik felszólaló képviselő még arra is alkalmat talált, hogy az igazságügyi tárcával semmi közelebbi vonatkozásba nem hozható cigánykérdés rendezését sürgesse meg az Igazságügyminiszternél.

Szűk terünk azt sem engedi meg, hogy az igazságügyi tárca tárgyalása rendjén felszínre került problémákat részletesebb méltatásban részesítsük s így az alábbiakban általános jogi és közjegyzői nézőpontokra tekintettel inkább csak felsorolunk némelyeket azok közül a kérdések közül, amelyek az igazságügyi tárca tárgyalása rendjén a képviselőházat foglalkoztatták.

Benkő Géza a tárca előadója kiemelkedőbb jelentőségű beszédében érintette azt a jelenleg különösen időszerű kérdést, hogy „a magyar jogfejlődés sohasem volt érzéketlen a kor uralkodó eszméinek mérlegelése iránt, sőt nem vonakodott azoknak sajátos nemzeti viszonyainkhoz való átdolgozása és áthasonítása után a magyar jogrendszerbe való beiktatásától sem.” Az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő tevékenységét bírálva meg-

állapította az előadó, hogy a korszerűeknek felismert eszmeáramlatok az igazságügyminisztériumnak mind törvényelőkészítő, mind rendelet alkotó tevékenységében úgyszólván kivétel nélkül érvényesülnek. A rendelet inflációról, mint jogi kényszerűségi folyamánról emlékezett meg, megjegyezvén, hogy erre a kényszerűsége tekintettel a rendeletalkotás ellen alkotmányjogi szempontból nem volna kifogás emelhető, ha az törvényes felhatalmazáson alapszik s annak keretét nem lépi túl, ha törvényeink szellemével és a törvényekből ismert jogelvekkel nem ellenkezik s ha végül az életszerűség és időszerűség követelményeinek is megfelel.

Tornyos György képviselő beszédéből felemlítésre méltó az a megállapítás, amely szerint ma már sok vonatkozásban jogászbírányról lehet beszélni, aminek oka az, hogy a változott gazdasági viszonyok és az új idők új szelleme következtében a jogi pálya kevesebb vonzóerőt gyakorol a fiatalokra, mint más pályák. A jogásznevelés és a jogi utánpótlás ma már komoly foglalkozást igénylő kérdéssé nőtt, szemben a nemrégiben még védekezésre okot szolgáltató jogászi túlprodukciónal.

Ugyancsak Tornyos György emlékezett meg felszólalásában a jegyzői magánmunkálatokról, amely a múltban igen sokat vitatott kérdés volt. Ma talán azért is, mert a jegyzői kar hivatalos munkával is szörnyen el van foglalva, a felszólaló szerint nem olyan éles a probléma mint a múltban volt. (A gyakorlatban sajnos alig vesztett valamit a probléma élességéből, mert ha másra semmire sem jut ideje a jegyzőknek, a magánmunkálatok elvégzésére a legtöbb jegyzőnek mindig van ideje. Szerk.) Folytatólag kijelenti a felszólaló képviselő, hogy a kérdést most meg lehetne oldani oly módon, hogy 200 pengő értékhatárig nemcsak feljogosítanánk, de köteleznénk is a jegyzőt ilyen magánmunkálatok elvégzésére, 200—1.000 pengő érték között fakultatívva tennők a dolgot, 1.000 pengőn felül pedig *az ügyvédi kényszerrel valószínűsítenánk meg.* (A felszólaló képviselő úgy állította be a kérdést, mintha az ügyvédi okiratszerkesztési kényszer a világ legtermészetesebb dolga volna. Az okiratszerkesztés talán évezredek óta mégis csak közjegyzői s nem ügyvédi hatáskörbe tartozott s így éppen az a legtermészetesebb megoldás, ha az okiratszerkesztést visszautalják oda ahonnan kikerült, a közjegyzői hatáskörbe, illetve *helyezzék vissza az okiratszerkesztést az ekként helyes evolúciónak megfelelően közjegyzői kényszer hatáskörbe.* Szerk.).

Bocsáry Kálmán képviselő beszédében nagy problémát, a munkának és a tőkének egymáshoz való viszonyát érintette, amely a közeljövőben a nemzetek sorsát fogja eldönteni. Hangsúlyozta, hogy ő maga nem tőkeellenes, ellenkezőleg szilárd felfogása, hogy tőke nélkül nincs termelés és hogy minden időkben meg kell őrizni a tőke magántulajdoni jellegét, de meg kell szüntetni azt a lehetőséget, hogy a tőke munka nélkül óriási jövedelmet biztosítson a dolgozó rovására és korlátozni kell azt a hatalmi erőt is, amellyel a részvénytársaságok és kartelek jogrendszerünk folytán a közérdek rovására rendelkeztek.

Zerinváry Szilárd képviselő a törvényelőkészítésben az igazságügyminisztérium figyelmét fokozottan kívánja az „intuición”-ra felhívni, aminek mindjárt megadja fogalmi meghatározását is. Az intuición szerinte az az ihlet, amely térben, időben, terjedelemben, dinamizmusban többet hoz ki,

az emberi alkotásokból, mint amennyit az adott korlátok és gátak között emberi erővel várni lehet. Ennek az intuiciónak a felszólaló szerint meg kell nyilvánulnia a jogi életben is. „Nem elég, hogy kitűnő törvényeket hozunk, nem elég — tegyük fel —, hogy azokat kitűnően hajtjuk végre, nem elégséges, hogy van invenció, hogy van tudásunk, hogy van végtelen becsületességünk, hogy van szorgalmunk. Mindez nem elégséges. Kell ezenfelül is valaminek lennie, egy magasabbrendű ihletnek: intuiciónak, mely azt a bizonyos pluszt kiharozza térben, időben, formában, dinamizmusban”. (Elmaradottságunkat őszintén bevallva a kitűnő törvények mellett azt a kissé homályos intuitív pluszt készséggel elengedjük. Szerk.).

Szilágyi Olivér képviselő egy olyan bírói eljárás bevezetésére hívta fel az Igazságügyminiszter figyelmét, amely a kérelmezőnek öskeresztény származását erga omnes hatállyal megállapítaná, ma tudniillik — állapította meg helyesen a felszólaló képviselő, — minden hivatal, intézmény, sőt magánintézmény is, valamennyi természetesen eredeti okmányok alapján azt saját hatáskörében akarja megállapítani, amiből beláthatatlan zürzavar keletkezik. Legalább is az aktív középosztályban majd mindenkinek két-három garnitúra okmánnyal kell felszerelve lennie, hogy magát egyszerűen mindenféle megnyugtató módon igazolja. Megtörténik, hogy egy-egy közös felmenő részéről csak egy nehezen beszerzett okmány áll rendelkezésre s így arra 4—5 családbeli várakozik, míg valamely hatóságtól, vagy minisztériumtól hónapok múlva visszakerül. Nem volna-e helyesebb — állította fel kétségtelenül megokoltan a kérdést a felszólaló képviselő, ha az öskeresztény származást az eredeti okmányok alapján egy családra vonatkozólag bírói úton lehetne megállapítani? Ez az indítvány bizonyára általános helyesléssel találkozik mindenki előtt, akinek, okmány igazolási mizériákon keresztül kellett esnie.

A felszólalásokra Radocsay László igazságügyminiszter hosszabb beszédben részletesen válaszolt. Ez a beszéd egy komoly jogászi felkészültséggel és bőséges gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező kormányférfiú nagyvonalú megnyilatkozása volt. A beszédnek a közjegyzői kart becsületesebb munkájáért a legilletékesebb elismeréssel megtisztelő részével a közlöny múlt számában már foglalkoztunk. A beszéd egyébként újabb bizonyosságot nyújtott afelől, hogy a magyar igazságügy vitalis érdekei felett ezekben a válságos időkben egy igen komoly tudású, becsületesebb érzésű és nemes gondolkodású jogász ember áldozatos hűséggel örökösök.

Mozaik a közjegyzőség történetéből

A hatályban lévő intézkedésekkel rendszeresített és a mai közjegyzői irodákban használt lajstromok, sorkönyvek, ügykönyvek, stb., stb., minden szempontból (úgy anyagi, mint alaki) egészen eltérnek a római jogkori, illetve a XVI. század végső éveiben különösen Provence és egyéb dél-, illetve keletfranciaországi tartományokban a közjegyzők által használt ügykönyvektől.

A XII. század utáni közjegyzők (csak ezekről lehet említést tenni, mivel a XII. századot megelőző időkre vonatkozóan egyetlen jogforrás sem említi a közjegyzők tevékenységét) általában kétféle: egy hosszú és keskeny „prothocolla“-nak és egy más, azonos méretű 4° „extensoire“-nak nevezett, egymástól tehát alakilag (nem csak anyagilag) is különböző ügykönyveket szoktak használni.

A „prothocolla“-nak nevezett könyvet fentemlített „extensoire“ előtt szokták kiállítani illetve kitölteni és rendszeresen magában foglalta: a létrejött jogügyletre vonatkozó fontos záradékokat, végrehajtási rendelkezéseket, midőn az ügyfelek eltávozása után az irodák kényelmében kiállított „extensoire“-ok magukban foglalták az összes fogalmazási formákat, bevezető részt (preambul) és szokásjogi kiegészítéseket.

A prothocollát maga a notarius (a mai közjegyző, az iroda tulajdonosa) szokta felvenni ügyfelével és így a lehetőséghez képest egészen gyorsan volt összeállítva: leirási módjuknál fogva nevezték később „rövidített feljegyzésnek.“ Ezek a rövidített feljegyzések megfelelnek a mai „eredeti közjegyzői okiratnak“.

Az in extenso és végleges formában elkészített „extensoire“-k sokkal később kerültek szerkesztésre. A prothocollák, — elvileg — csak a jogügylet legfontosabb záradékokra vonatkozó és minden okiratnál előforduló, egymástól esetről-esetre eltérő végrehajtási és alkalmazási intézkedéseket szoktak tartalmazni. Az „extensoire“ viszont ellenkezőleg: a prothocollában az „et caetera“ szavakkal jelzett forma szerinti formulák, stilszerű záradékok és az ügyre vonatkozó, de nem egészen lényeges kiegészítéseket tartalmaznak. Az ügyfélnek kiadott „clausulae“ a mai hiteles kiadmánynak felel meg.

A prothocollában a jogügyletek, egy szigorú időrendi egymástkövető sorrendben voltak bevezetve, midőn az „extensoire“-k utólagos átírással természetüknél fogva, — szükségszerűen — nem voltak kötve az egymástkövető sorrendhez (lényeges volt csak maga a bevezetés) és így nem ritkán fordult elő, hogy egy bizonyos évről szóló „extensoire“-ban található volt az előző évben felvett jogügylet.

Fentemlített könyvek közötti különbségeket a XVIII. század végéig tartották tiszteletben.

A XII—XVIII. században a mainál sokkal nagyobb volt a közjegyzők számaránya: minden egyes megyei városnak, vagy nagyközségnek meg volt a saját maga közjegyzője. Egy, a XII. században kiadott királyi dekretum szabályozta a közjegyzők számarányát és kinevezési feltételeket.

A közjegyzők irattárainak megőrzése szempontjából nagy hátrányokat okozott a közjegyző elhunytja után az általa felvett okiratokon örökösei közt történő osztozkodás. Egyes közjegyzők végrendeletileg intézkedtek arról, hogy bizonyos mennyiségű iratokat melyik örökös vegye birtokba. Ezen hátrányos helyzet orvoslására kihirdettetett a XII. század végén az úgynevezett „marseillesi statutum“, mely szerint a lemondott vagy elhunyt közjegyző örökösei csak a fejedelem engedélyével rendelkezhetnek a lemondott, illetve elhunyt közjegyző irattárával. A fejedelemnek jogában állott az irattárnak, egy közirattárba való elhelyezését elrendelni (Cartularia sua omnia fide curie resignabit in archivum publicum reponenda).

Ezen rendelkezéseket azonban nem tartották be. Az 1711. évi április 21-én kihirdetett rendelet határozottan kimondja, miszerint az elhunyt, illetve lemondott közjegyzők irattárát a „sindic“ vagy korban legidősebb közjegyzőnek kell megőrzés végett átadni, mely az újonnan kinevezett közjegyzőnek — hivatalába való beiktatása után — köteles kiszolgáltatni.

Pisze-Perényi Jenő
kir. közjegyzőjelölt.

Közlemények.

Kinevezések. Az Igazságügyminiszter *Puskás István* dr. pécsi kir. közjegyzőhelyettes Kőszegre, *Divéky István* dr. m. kir. kormányfőtanácsos, esztergomi kir. közjegyzőhelyettes Esztergomba, *Szentiványi András* dr. kiskunmajsai ügyvéd Erdődre és *Halasy-Rektorisz Lajos* dr. sárbogárdi ügyvéd Gyönkre kir. közjegyzőkké nevezte ki.

Áthelyezések. Az Igazságügyminiszter vitéz *Haviár Gyula* dr. gyomai kir. közjegyzőt Budapest székesfőváros III. kerületébe, *Magyary Ferenc* dr. vasvári kir. közjegyzőt Kapuvárra és *Biró József* dr. hidalmási kir. közjegyzőt Nagykárolyba saját kérelmükre áthelyezte.

Kitüntetések. Magyarország kormányzója *Cselley Kálmán* dr. volt magyarvári kir. közjegyző özvegyének, *Evva Aladár* dr. hajdúböszörményi kir. közjegyzőhelyettesnek a Nemzetvédelmi Keresztet adományozta.

Halálozások. Lécfalvi *Gyárfás Pál* dr. székelykeresztúri kir. közjegyző dec. hó 4-én meghalt. Az erdélyi területek visszacsatolása után az ügyvédi karból nevezték ki közjegyzővé s így mindössze másfél évet töltött a pályán. Elhalálzásáról a kolozsvári kamara külön gyászjelentést bocsátott ki s az iroda részére *Nagy Lajos* dr. székelyudvarhelyi kir. közjegyzőt rendelte ki.

Hadházy Zsigmond dr. volt debreceni kir. közjegyző, Hajdú vármegye volt főispánja és törvényhatósági bizottságának örökös tagja, volt nemzetgyűlési képviselő Debrecenben december hó 11. napján elhalálozott. *Hadházy Zsigmond* 1932. évben nyert Debrecenbe közjegyzői kinevezést s 9 évi érdemes közjegyzői működés után 1911-ben állásáról lemondott. Hajdú vármegye és Debrecen város közönségének nagy részvéte mellett Debrecenben temették el.

Baranyi Antal dr. gyulai kir. közjegyző Gyulán december 14. napján elhalálozott. *Baranyi Antalt* 1915-ben nevezték ki Kevevárra kir. közjegyzővé, onnan 1923-ban Battonyára, majd 1932-ben Gyulára helyezték át. Nemes gondolkodású úriember, kiváló gyakorlati és elméleti jogász volt, akinek elhalálzására súlyos vesztesége a karnak. A szegedi kamara az elhalálzásáról a következő szövegű külön gyászjelentést adta ki: „A szegedi kir. közjegyzői kamara és a területén működő kir. közjegyzők mélyeségcsapással tudatják, hogy nagyrabecsült és szeretett kartársuk dr. *Baranyi*

Antal gyulai kir. közjegyző, a kamara választmányi tagja Gyulán 1942. évi december 4. napján váratlanul elhunyt. A megboldogult 36 éven át működött a közjegyzői pályán, hivatását mindenkor a legnagyobb buzgalommal és ügyszeretettel szolgálta, kartársainak pedig igaz szeretetét és nagyra-becsülését élvezte. Szeged, 1942. évi december 5-én. Emlékét kegyelettel és igaz szeretettel fogjuk megőrizni. A kamara a ravatalra koszorút küldött s a temetésén vitéz *Sebestyén* Kálmán dr. békéscsabai kir. közjegyző meleg szavakkal búcsúztatta el a kar és a kamara nevében az értékes, általános megbecsülésben méltán részesített kartársat. Az iroda helyettesítésére a kamara *Fozányi* Pál dr. gyulai kir. közjegyzőt rendelte ki.

Keck László dr. siklói kir. közjegyző Pécsen december hó 17-én meghalt. A gyönki temetőben levő családi sírboltban december 20-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Az ügyvédi karból 1928. évben nevezték ki Siklóra kir. közjegyzővé, ahol általános rokonszenv mellett folytatott komoly értékű közjegyzői működést. Közéleti érdemei elismeréséül még közjegyzői kinevezése előtt a m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki. Elhunytáról a pécsi kir. közjegyzői kamara külön gyászjelentésben emlékezett meg. A kamara az iroda részére helyettesként az állás betöltése időpontjáig *Driesz* Frigyes dr. az irodában addig is működött helyettesként rendelte ki.

Szöke Károly dr. gödöllői kir. közjegyzőhelyettes, volt kir. törvényeségi tanácselnök, Gödöllőn meghalt.

A közjegyzői kamarák felsőházi tagválasztása. A közjegyzői kamarák az 1926:XXII. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően az országgyűlés felsőházában a kar képviselőire hivatott tagnak és póttagnak megválasztását december hó 19-én ejtették meg. A választásban minden közjegyzői kamara részéről választott két-két elektor vett részt. Megválasztott elektorok voltak a budapesti kamara részéről *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag, kamarai elnök és *Barcs* Ernő dr. választmányi tag, a debreceni kamara részéről *Örley* Dénes dr. kamarai elnök, vitéz *Kozma* György dr. választmányi tag, a kassai kamara részéről *Imreh* Dénes dr. kamarai titkár, *Vukovich* István dr., a kolozsvári kamara részéről *Schilling* Dezső dr. kamarai titkár, *Kaczián* Kálmán dr., a pécsi kamara részéről *Angyal* Béla dr. felsőházi tag, kamarai elnök, *Siklói* Tamás dr. kamarai titkár, a szegedi kamara részéről *Gálffy* Ferenc dr. kamarai titkár, és *Bottlik* Dezső dr., a szombathelyi kamara részéről *Telman* Sándor dr. választmányi tag és *Szily* Kálmán dr. A választást *Farnos* Dezső dr. miniszteri osztályfőnök, a közjegyzői felügyeleti osztály főnöke mint kirendelt választási biztos, jegyzőkönyvet pedig *Dezsényi* Andor dr. miniszteri osztálytanácsos vezette. A választás eredményeként titkos szavazással felsőházi rendes tagnak újra megválasztották *Hanny* Tódor dr. győri kir. közjegyzőt. Póttagnak szintén újra megválasztották vitéz *Fekete* László dr. budapesti kir. közjegyzőt.

Új közjegyző felsőházi tagok és póttagok. A december havában lefolyt választások rendjén a közjegyzői karból is többeket választottak meg az egyes törvényhatósági bizottságok részéről rendes és pót felsőházi tagokká. Rendes felsőházi tagok lettek Nyitra és Pozsony egyelőre egyesített vármegyék törvényhatósági bizottsága részéről *Kukorelly* György dr.

és *Érsekújvári-Komárom város törvényhatósági bizottsága részéről Kállay* Endre dr. komáromi kir. közjegyzők. Felsőházi póttagok lettek Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága részéről *Hedry* Aladár dr. budapesti, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsága részéről *Rebár* Pál dr. monori kir. közjegyzők. —

Lemondás közjegyzői állásról. *Králik* Árpád dr. Szentendrénre áthelyezett Budapest VI. kerületi kir. közjegyző bejelentette, hogy állásáról lemond. A lemondás elfogadásáról *Lázár* Ferenc dr. kamarai elnök az alábbi levélben értesítette *Králik* Árpád dr. kir. közjegyzőt: „A m. kir. Igazságügyi Miniszternek 47072/1942. I. M. E. számú rendeletét, amely szerint kir. Közjegyző úrnak a szentendrei kir. közjegyzői állásról történt lemondását elfogadta, tudomásvétel céljából mellékelten eredetiben megküldöm. Egyben Kir. Közjegyző Urat az egyidejűleg vett 47072/1942. I. M. E. számú a kamarához intézett igazságügyminiszteri rendelet értelmében kir. közjegyzői állásától ezennel felmentem. Amidőn Kir. Közjegyző Úr a közjegyzői karban eltöltött 47 évi igen értékes működés után közjegyzői tisztétől önként visszavonul, mint a kamara elnöke szükségét érzem annak, hogy Kir. Közjegyző Úrnak pályája szeretetével és mindig kiváló jogász felkészültséggel kifejtett igen eredményes közjegyzői működéséért kamarám nevében őszinte elismerésemet kifejezzem.“ *Králik* Árpád dr. mint helyettes 1895-ben nyert Dunaszerdahelyre kinevezést, onnan 1907-ben Nagyszombatba helyezték át. Az impérium változás után mint menekült közjegyzőt 1923-ban Budapest VI. kerületébe nevezték ki. Mind a pozsonyi, mind a budapesti kamara közéletében úgy mint a kamaráknak több éveken át volt választmányi tagja élénk részt vett, közjegyzői működését pedig a jogkereső közönség részéről az általános megbecsülés, kartársai részéről pedig a tiszteletteljes rokonszenv kísérte. A pályáról való távozását így a kar a komoly értékeknek kijáró őszinte sajnálattal veszi tudomásul. — Megemlítjük itt, hogy a lemondás következtében megüresedett szentendrei állásra a budapesti kir. közjegyzői kamara *Belcsák* László dr. közjegyzőhelyettesét rendelte ki.

A nyugdíjárulék felemelése. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézete a közlöny e számában közzétett hivatalos hirdetménye szerint a közjegyzők által fizetendő nyugdíjárulék összegét 1943. jan. 1-től kezdődő hatállyal tíz százalékkal felemelte. E tárgyban a nyugdíjintézet intézőbizottsága december hó 4-én *Cholnoky* Imre dr. elnök vezetése alatt ülést tartott, amelyen az elnök az ez évben történt nagyszámú elhalálozás miatt bekövetkezett újabb nyugdíjteher számadatait ismertette. Megállapítást nyert, hogy az özvegyek és árvák már korábban felemelt ellátási összegét az idej nagyfokú igénybevétel miatt az eddig fizetett nyugdíjárulék és a nyugdíjintézet egyéb jövedelme nem fedezi. A havi végellátásra fordítandó összeg ugyanis az alábbiak szerint adódik:

20 segélyes özvegy	1,430.— P.
10 félnyugdíjas özvegy	1,250.— P.
3 félszegélyes árva	112.50 P.
17 árva	1,275.— P.
2 helyettes özvegye	400.— P.

5 nyugdíjas közjegyző	1,437.50 P.
53 özvegy	13,250.— P.
	Összesen: 19,155.— P.

A nyugdíjintézet eddigi havi jövedelme 22,234 pengő volt, amiből a nyugdíjszabályzat értelmében a tartalékalaphoz 4,261 pengőt kellett csatolni (a 10% csupán az alapjárulékokból hozandó levonásba a házbérfelvételekből nem s viszont az egész pótlárulék a tartalék alaphoz csatolandó) és így felhasználható havi jövedelme 17,973 P. volt, ami a fenti kiadást már nem fedezte, amiért is a havi járulék összegét a legszükségesebb mértékben 10%-kal fel kellett emelni. A nyugdíjintézet a fentiek szerint tehát 110 rokkant közjegyző, özvegy és közjegyző árva megélhetéséről gondoskodik már és 12 éves fennállása alatt nem volt soha olyan nagy mértékben igénybevéve, mint az 1942. év folyamán bekövetkezett 20 közjegyző elhalálozás miatt.

A kassai kamara közgyűlése. A kassai kir. közjegyzői kamara rendes évi közgyűlését még ez évi szeptember havában megtartotta. A közgyűlés részleteiről — sajnos — nem áll módunkban tudósítást közölni, mivel az adatok megszerzése iránt való több rendbeli megkereséseink eredményre nem vezettek. Más oldalról beérkezett információ alapján a közgyűlésről csupán annyit közölhetünk, hogy a kamara első ízben megválasztott elnöke *Jármay Béla* dr. sátoraljaújhelyi kir. közjegyző a tisztséget tovább viselni nem lévén hajlandó, a kamara új elnökévé *Szmrecsányi Pál* dr. m. kir. kormányfőtanácsos, kassai kir. közjegyzőt választották meg.

Válasz a „Kell-e az örökösödési bizonyítvány iránt kérelemhez külön osztály okiratot csatolni” című cikkre. — A cikk illusztris írójával kénytelen vagyok polémiába szállni. — A cikkíró kollégám két irányban téved. — Egyik tévedése az, hogy az Öb. iránti kérvény kellekeire nézve az Ö. e. 99. és 101. §-aiban foglalt jogszabályokat tartja alkalmazandóknak, holott azok, amennyiben az Öen. megváltoztatta, ma már nincsenek érvényben. A novella életbe lépte előtt az Ö. e. 99. és 101. §-ai szerint az okirat-szerűen aláírt kérvénybe is lehetett foglalni az osztályegyezséget, — az Öen. azonban imperative az „okiratba foglalt egyezség bemutatását” írja elő. — A novella életbe lépte óta tehát ez az utóbbi rendelkezés az irányadó és alkalmazandó és nem az ezzel hatályon kívül helyezett régi jogszabály. — Másik tévedése azon megállapításában rejlik, hogy: „Túlságosan merev, a betűhöz és nem az értelemszerinti tartalomhoz való ragaszkodás, ha a kir. közjegyző az Öb. iránti kérvény elutasítását javasolja abban az esetben, ha az örökösök a közöttük létrejött egyezséget nem külön okiratba, hanem a kérvénybe foglalják.” A cikkíró kartársam szerint tehát a törvény szavai szerint *kell* az egyezségnek külön okiratba foglalása és bemutatása, a törvény értelemszerinti tartalma szerint azonban *nem kell*. — A törvény leghivatottabb magyarázója, annak megalkotója. Ez van hivatva megmondani, hogy valamely törvényhelynek a betű mellett, vagy azon kívül mi az értelemszerinti tartalma. Ezt pedig a szóban lévő esetre vonatkozólag megtaláljuk az országgyűlés képviselőházának 1927. évi február 9-ikén tartott 7-ik üléséről készült naplóban. — Ebben szószerint a következők foglaltatnak: „Az elnök azon kérdésére, hogy a t. Ház méltóztatik-e a törvényjavaslat 12. §-át eredeti szövegezésben, *Östör József képviselő* úr

módosító javaslatával szemben elfogadni, igen — vagy nem? (Igen). A Ház a javaslatot eredeti szövegezésében fogadta el. Östör József képviselő úrnak a módosító javaslata pedig az volt, hogy „a törvényjavaslat 12. §-ának a külön okiratot kategórikusan előíró 2-ik bekezdése mellőztessék és hagyassák meg az eddigi állapot.” A képviselőház tehát elvetette ezt a módosító indítványt, a törvényjavaslatot benyújtó Dr. Pesthy Pál igazságügyminiszternek azon felszólalása után, hogy „a 12. §. 2-ik bekezdése okirati kényszert jelent és amíg eddig a kérvény formába belefoglalták a felek megegyezését, ezután ugyanezt két külön papíron — egyiken az egyezséget, másikon a kérvényt — fogják megcsinálni.” *A képviselőház tehát így határozott és ezzel félreérthetetlenül megmondta, hogy a törvény szavának mi az értelemszerinti tartalma.* A képviselőháznak ez a határozata ledönt minden ellenkező magyarázatot, semmiféle ellenvéleményt nem tűr és megcáfolja a cikkíró kartársamnak fentemlített megállapítását. Mindehhez még csak azt a megjegyzést óhajtom hozzáfűzni, hogy a közjegyzői karnak nem érdeke az Öb. intézménynek erősítése. Hogy miért kelljen mégis a törvény így kifejezett rendelkezésének mint értelemszerinti tartalmának közjegyzői oldalról erőszakosan olyan magyarázatot adni, amely karunknak a törvény által biztosított jogos érdekeivel ellenkezik? erre feleletet nem találok.

Dr. Tarján Béla szegedi kir. közjegyző, kamarai elnök.

A válasznak természetesen készséggel adunk helyet. A magunk részéről azonban reá kell mutatnunk arra, hogy az Ö. e. 99. §-ának csupán utolsó bekezdését s a 101. §-t egyáltalában nem helyezte hatályon kívül a novella, az 1927. IV. t.-c. A kérdés tehát elsősorban az Ö. E. és a novella hatályos intézkedéseinek figyelembe vételével döntendő el. Hangsúlyozzuk elsősorban, mert az általános jogmagyarázati szabályok ebben a vonatkozásban is figyelembe veendőek. Így tehát, ahogy figyelembe részesítendő a törvény képviselőházi tárgyalásának adatai, figyelembe veendőek más analog esetekre érvényes jogszabályok is. Mindezek tárgyilagos mérlegelése után a magunk részéről bár egyik állásponttól sem tagadhatjuk meg a jogszerűség jellegét, célszerűségi okokból s a formalizmushoz való ragaszkodás kisebb mérvére való tekintettel inkább a kamaraközi értekezlet álláspontjához hajlunk. Tesszük ezt tökéletesen helyeselve Tarján Béla dr. kamarai elnöknek azt az álláspontját, mely szerint a közjegyzői karnak nem érdeke az Öb. intézményének erősítése, sőt megtoldjuk ezt azzal, hogy ma már — a novella s a vonatkozó közjegyzői díjrendelet rendelkezéseire tekintettel — a jogkereső közönségnek sem fűződik érdeke az Öb. intézményének fenntartásához. Azonban ha már számolni kell az Öb. intézményének fenntartásával, ezt nem erősítjük azzal, ha a kérést okirattól elfogadjuk, amint hogy nem is sorvasztjuk el ez intézményt azzal, ha a külön okiratot tűzőn vizen keresztül megkívánjuk. (Szerk.).

Pályázati hirdetés. Az Igazságügyminiszter 48493/1942. I. M. E. szám alatt a megüresedett gyomai, hidalmási, móri, szentendrei, sziráki és vasvári kir. közjegyzői állásokra pályázatot hirdetett. Az 1874. évi XXXV. törvénycikk ugyan nem tartalmaz kifejezett rendelkezést a tekintetben, hogy a pályázati hirdetményeket melyik hatóság jogosult kibocsátani. Tudomásunk szerint azonban a rendtartás életbeléptetésétől kezdve az volt

gyakorlat, hogy az Igazságügyminiszter felhívására a pályázati hirdetményeket a kamarák bocsátották ki. Nem tudjuk mi volt az indoka ettől a régi rendszertől való eltérésnek, tény azonban, hogy a 76 éves gyakorlattal való szakítás a közjegyzői kamarák autonomikus tekintélyének bizonyos mértékű csorbítását jelenti. Erre való tekintettel a kérdéssel a legközelebbi kamaraközi értekezlet is foglalkozni fog. Ritkábban alkalmazott rendelkezés a pályázati hirdetményben az 1924. évi II. t.-c. 1. §-ára utalással az, hogy a móri közjegyzői állás elnyeréséhez a német, a hidalmási közjegyzői állás elnyeréséhez pedig a román nyelvben való megfelelő jártasság igazolása is szükséges. A megfelelő nyelvjártassággal bíró pályázók nem létében elsőbbségben részesülnek azok, akik kötelezik magukat arra, hogy az illető nyelvet egy éven belül megfelelően elsajátítják. Vagyis ha sem ilyen, sem olyan pályázók nem jelentkeznek, a kinevezés a nyelvtudástól függetlenül is megtörténhetik. A pályázatokat december 24-ig kellett az illetékes közjegyzői kamaráknál beadni. Ugyancsak az Igazságügyminiszter bocsátott ki 49.920/1942. I. M. E. szám alatt pályázati hirdetményt a siklósi és székelykeresztúri állásokra. Ezeknél a pályázatok beadásának határideje 1943. januárius hó 5.

Telekkönyvi túlzások. E közlöny idei évfolyamának több számában hoztunk a fenti cím alatt közléseket egyes telekkönyvi hatóságok időszerűen túlbúzgóságáról olyan vonatkozásokban, hogy az amúgy is súlyos korlátok közé szorított telekkönyvi forgalmat jogszerű indok nélkül további mesterséges nehézségek elé állítsák. Ezidőszerint sajnálatosan kell egy újabb esetről megemlékeznünk. Egy adásvételi szerződést adtak be telekkönyvi érvényesítés végett az újpesti kir. járásbíróhoz tkvi hatóságához. A szerződésben az adásvétel tárgya ingatlan pontosan megjelöltetett, azonban még a régebbi telekkönyvi adatok alapján régebbi betét és helyrajzi számmal. A telekkönyvi kérelemben azonban már a betét újra szerkesztésére tekintettel hivatkozás történt az új betét és helyrajzi számra is. A tkvi hatóság 12634/1942. tkvi számú végzésével a tulajdonjog bekebelezése iránt előterjesztett kérelmet elutasította, „mert ahhoz, hogy valamely magán, vagy közokirat alapján bekebelezés történhessék, szükséges, hogy az okiratban azok az ingatlanok, amelyekre a bekebelezést kérik olyan határozottan legyenek megjelölve, hogy azoknak azonossága tekintetében kétség fenn ne forogjon (Tkrts. 81. §. A és 84. §. A pont). A rákospalotai 1710. sz. betétben 2662. hrsz. alatt felvett ingatlanra vonatkozó tulajdonjog bekebelezés iránti kérelem csak oly okirat alapján volna teljesíthető, amelyben ez az ingatlan jelöltetett volna meg határozottan az adásvétel tárgyául.“ A szerződésben irt adatok s a régi betétnek az új betét adataival való egybevetése alapján az adásvétel tárgya, ingatlan azonossága annyira minden kétségen felül áll, hogy az ennek hiányára alapított elutasítás csak azok közé a bírói intézkedések közé sorozható, amelyek a jogszolgáltatási érdekekkel össze nem egyeztethető indokolatlan nehézségekkel kívánják a jogkereső közönséget sújtani.

A belterület meghatározása. Az 1939:IV. és az 1942:XV. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott rendeletekben többszörösen szerepelt a belterület elnevezés, anélkül azonban, hogy a belterület meghatározására

vonatkozólag egyik rendelet is irányadó megjelölést adott volna. Ez a körülmény természetesen az amúgy is jelentősen megnehezített telekkönyvi forgalomban további nehézségeket okozott. A földművelésügyi miniszter 557.000/1942. F. M. sz. alatt most kibocsátott és a Budapesti Közlöny 292. számában közzétett rendelete végre, bár ez alkalommal is negatív vonatkozásban elhatározó lépést tett a belterület fogalmának megállapítása iránt. A most hivatkozott rendelet 1. szakasza szerint kis vagy nagyközségben a belterületen kívül fekvőnek azt az ingalant kell tekinteni, amelyet 1939. május 5, a visszacsatolt erdélyi és keleti területeken 1940. aug. 30, a visszacsatolt délvidéki területeken 1941. április 11. napján fennállott állapot szerint a földadó kataszterben nem belterületként tartottak nyilván. A házhelyek céljára hatósági engedéllyel eldarabolt ingatlanokat azonban nem lehet belterületen kívül fekvőnek tekinteni. A városok tekintetében a földművelésügyi miniszter városonként fogja meghatározni, hogy mely ingatlanokat kell belterületen fekvőnek tekinteni. E végből minden város polgármestere 1943. február 28. napjáig a rendeletben irt szempontokra figyelemmel indokolt javaslatot a földművelésügyi miniszterhez, az olyan város polgármestere pedig, amelynek területére a fővárosi Közmunkák Tanácsának hatásköre kiterjed, a most irt határidőben a fővárosi Közmunkák Tanácsához terjeszt fel, amely esetleges észrevételével kiegészítve a javaslatot haladéktalanul továbbítja a földművelésügyi miniszterhez. A javaslathoz megfelelő térképet kell csatolni. A térképet a miniszter jóváhagyási záradékkal ellátva visszajuttatja a polgármesternek, aki is annak megfelelő közzétételéről és arról gondoskodik, hogy a térkép adatai a közönség részéről hozzáférhetőek legyenek. A belterület meghatározása tekintetében tehát a továbbiakban az ily módon készített térkép adatai lesznek irányadók.

Közjegyzői kamarai területváltozás. Az Igazságügyminiszter 88875/1942. I. M. számú rendeletével a berettyóújfalvi, a fehérgyarmati és mátészalkai kir. járásbíróhoz területét a debreceni kir. közjegyzői kamara területéből a kolozsvári közjegyzői kamara területéhez csatolta át.

Törvényjavaslat az igazságügyi szervezetre vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról. Radocsay László dr. igazságügyminiszter a címben irt tárgyban a képviselőház elé törvényjavaslatot nyújtott be. A javaslat a kir. ítélőbírák és ügyészek előlépése tekintetében meghatározott várakozási idő, az 1936:III. t.-c. 5. §-a helyett fegyelmi vétség megállapítása, a telekkönyvi vizsga, a fogházi tisztviselők felett való fegyelmi bíráskodás, a kincstári jogügyi igazgatóság fogalmazó személyzetének képesítése s végül abban a tekintetben kíván módosító rendelkezést törvénybe iktatni, hogy a budapesti I—III. kerületi kir. járásbíróhoz új elnevezése budai kir. járásbíróhoz legyen.

Helyhatósági bizonyítványok kiállítása. Budapest székesfőváros polgármestere új szolgálati utasítást léptetett életbe a kerületi előljárók hatósági bizonyítvány kiállítási hatáskörének szabályozása ügyében. A kerületi előljárók bizonyítványkiállítási hatásköre kiterjed a kerületben lakó minden egyén személyi viszonyára, illetve állapotára, vagyonára. Mindenki részére ki kell állítani a kért bizonyítványt, ha az illető igazolja vagy

valószínűsíti, hogy a bizonyítvány kiadásához jogos érdeke fűződik. Nem adható ki bizonyítvány olyan tényről, amelynek bizonyításához természetüknél fogva perrendszerű eljárásra, illetve döntésre van szükség, amelyeknek bizonyítását valamely jogszabály megtiltotta. Végül nem adhat ki a kerületi előljáró olyan bizonyítványt, amely más hatóság hatáskörébe tartozik. A hatósági bizonyítványban igazolt tények megállapítása általában mindig vizsgálat alapján történik. Bizonyos esetben a bizonyítványt tanuvallomás alapján is ki lehet adni. A kerületi előljáró minden esetben felelős a kiadott bizonyítványért.

Előfizetési felhívás. E közlöny októberi számában *Telman Sándor* dr. zalaegerszegi kir. közjegyzőnek az örökösödési eljárásról írott kézi könyve új kiadására vonatkozólag előfizetési felhívást közöltünk. Az előfizetési felhívást a szerző most külön is megküldte minden közjegyzőnek és helyettesnek. Közjegyzői közérdek fűződve ahhoz, hogy ez a kitűnően egybeállított kézikönyv minden közjegyzői irodában rendelkezésre álljon, ezúton is felkérjük a közjegyzőket és helyetteseket, hogy a megrendelési lapokat közvetlenül a szerző címére sürgősen küldjék meg, mert csak megfelelő számú előfizető jelentkezése esetén biztosítható a könyv újabb megjelenése.

Januárius hóban esedékes külön közjegyzői irodai teendők.

Jan. 8-ig az ügyforgalmi és tevékenységi kimutatás beküldendő a kamarához, *15-ig* az ügykönyv s annak hivatalos másolata bemutatandó a törvényszék elnökének, ugyancsak *15-ig* a Kjó lajstromkönyv félévi másolata a megfelelő csatolmányokkal együtt betérjesztendő a hagyatéki bírósághoz, *31-ig* az értelmiségi munkakörben alkalmazottakról kimutatás küldendő a változásra való tekintet nélkül az Értelmiségi Munkanélküliség Kormánybiztosához, Budapest, V., Klotild-u. 10/c. Mindezeket kívül jan. hóban is beküldendő *8-ig* statisztika a nem létező óvásokról.

Hirdetmény. 673/1942. sz. A Királyi Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének intézőbizottsága a nyugdíjszabályzat 9. §. 1. pontja alapján folyó évi december hó 4-én tartott ülésében az 1943. évben a kir. közjegyzők által fizetendő havi nyugdíjjárulék összegét 55 azaz ötvenöt pengőben állapította meg. Ezt a nyugdíjszabályzat 40. §-ának 2. bekezdésében foglaltaknak megfelelően közzéteszem. Azok a kir. közjegyzők, akik ez évben pótjárulékot fizettek, ezt az 1943. évben is változatlanul fizetik, vagyis havonta 71 P 50 fill., 77 P, illetve 82 P 50 fillért fizetnek. Budapest, 1942. évi december hó 21. P. H. Dr. Cholnoky Imre s. k. elnök.

Állasközvetítések.

Horthy István dr. nyiregyházi kir. közjegyző keres lehetőleg azonnali esetleg későbbi belépésre legalább némi gyakorlattal rendelkező munkabíró *helyettes*.

Gyakorlott *helyettes*, lehetőleg, aki német nyelvjogosítvánnyal bír, vagy azt megszerezni képes, azonnal való belépésre keresek. Gépirásban jártas előnyben részesül. *Barcs* Ernő dr., V., Berliini-tér 4.

Gépelni jól tudó, legalább közepes közjegyzői irodai gyakorlattal bíró

női vagy férfi munkaerőt, esetleg ugyanazon feltételeknek megfelelő *közjegyző jelöltet* keres dr. *Pekker* Emil, bicskei kir. közjegyző.

Halászfy Zoltán dr. ny. pénzügyi főtanácsos, okleveles ügyvéd, *közjegyző jelölti* állást keres budapesti irodában. Adó- és illeték ügyekben különlegesen jártas s német nyelvtudással rendelkezik.

Gyakorlott *gépiránót*, aki közjegyzői irodai ügyekben is jártassággal bír. azonnali belépésre keres vitéz *Haviár* Gyula dr. kir. közjegyző, Budapest, III., Fő-tér 2.

Kihirdetett törvények:

az 1942. évi XX. t.-c. a hősi halált halt vitéz nagybányai *Horthy* István Kormányzóhelyettes Úr emlékének és a nemzet hálójának megörökítéséről,

az 1942-XXI. t.-c. az országgyűlés felsőházáról szóló 1926-XXII. t.-c. módosításáról és kiegészítéséről valamint a visszacsatolt területekkel kapcsolatban a felsőház szervezetére vonatkozóan szükséges átmeneti rendelkezésekről.

Rendeletek

256.290/1942. B. M. sz. A tartási ügyekre vonatkozó magyar-német végrehajtási jogsegélyegyezménynek a gyámügyi eljárásban alkalmazása. (Bp. K. 254.)

550.000/1942. F. M. sz. A zsidók tulajdonában levő kisebb ingatlanok átengedése. (Bp. K. 260.)

3100/1942. P. M. sz. A Magyar Királyság és a Német Birodalom között az adóügyi jogvédelem és jogsegély tárgyában 1923. évi november hó 6-án megkötött és az 1925:XL. törvénycikkben foglalt szerződés végrehajtása tárgyában kiadott 1925. évi 7235 P. M. sz. rendelet kiegészítése és módosítása. (Bp. K. 268.)

7020/1942. M. E. sz. A zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló 1942:XV. t.-c. 3. §-nak (4) bekezdésében meghatározott egyes körülmények igazolása. (Bp. K. 272.)

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Gazdasági Jog. (III. évfolyam, 8., 9., 10. számok). *Schlezák* Lajos A német kodifikációs törekvések története, eszméi és jelen állása címen a folyóirat 8. számában megjelent cikkében azt a meggyőződését ismétli meg, hogy a német jog új szelleme a most folyó gigantikus háború kimenetelétől függetlenül is meg fogja hódítani a világot, vagy legalább is a kontinens jogát épp úgy mint a Code Napoleon szelleme meghódította még a harc alatt a vele szemben álló államok jogát és Napoleon bukása után egész Európát.

Megállapítja azonban, hogy jelenleg még csak az alapelvek körül tisztázódtak nagyjában a jogtudósok nézetei. Az alapelvek alapján a cikkíró szerint világosan és megdönthetetlenül áll az a tétel, hogy a nemzeti szocialista állam jogállam, ahol mindenkinek társadalmi állása, gazdasági érvényesülése és személyisége teljes jogvédelem alatt áll és előre meghatározott tételek s szabályok szerinti jogvédelemben részesül. Az új német jogjelentkezési formája, a kodifikáció körül azonban még egyáltalában nem tisztázódtak a felfogások. Ennek a számnak második tanulmányát A tízéves magyar kft. és a reform törekvések címen Buday Gyula írta. A Szemle rovatban Nizsalovszky Endre dr. Az előzetes ranghely biztosítás alkonya című közleményében arra utal, hogy a jelzálogtörvény által megvalósított ranghellyel rendelkezés intézményét, amelyet pedig a német jog most készülő befogadni, már a Tc. visszafélesztette. Most az előzetes ranghely biztosításra került a sor, amely jogunkban már az 1859. VIII. 1-én kiadott rendelet óta él s amelyet kisebb módosítással a jelzálogtörvény is fenntartott. Ennek a régi jogintézménynek gyakorlati használhatóságát az újabb jogalkotás illetékjogi szabály alakjában tetté problematikusná, illetőleg szorította túlságosan szűk körre. A 3260/1942. M. E. számú rendelet ugyanis az egyszerű fogathatósított rangfeljegyzést követő minden újabb hasonló feljegyzés után az illetékjogi illetéket ismételtén leróni rendeli. A ranghelybiztosítás jelentőségének megvitatása után az illusztris cikkíró kívánatosnak tartja, — bár alig reméli — a 3260/1942. M. E. rendelet hatályon kívül helyezését. —

Ugyanebben a rovatban Me. jelzéssel Értékállandósági kikötések sorsa a Kúria újabb gyakorlatában címen megjelent cikk a Kúria több határozatának ismertetése után megállapítja, hogy a 4600/1931. M. E. számú rendelet 3. §-ában foglalt szabály jelenleg is érvényben van s azt a gazdasági rend olyan irányadó szabályának kell tekinteni, amellyel szemben olyan kikötés, amellyel a szerződő felek az aranypengő bizonyos fokú aranytartalmának mindenkor értéke szerint állapítják meg az aranypengő és a pengő értékviszonyát, nem érvényesülhet. — A 9. számban Dorner Zoltán Mezőgazdasági vagy ipari állam, Kulmann Lajos Az értékkülönbséti tartalék címen írtak cikkeket. Ternovszky György A háborús károk viselésének kérdésével foglalkozik, megállapítván, hogy ezek a kérdések nálunk még törvényes szabályozást nem nyertek s hogy elvileg helyesnek látszik a német jogelv, amely e vonatkozásban az állam korlátlan felelősségét állapítja meg. A 10. szám külön cikkei Albertaris Emilia: A római jog kereskedelmi jogi intézményei, Marek Loránt: A hadiesemények által okozott dologi károk megtérítése és Dorner Zoltán Mezőgazdasági vagy ipari állam című cikkének folytatása.

Magyar Jogi Szemle (XXIII. évfolyam, 17. és 19. szám). A 17. számban Mikus Ferenc dr. folytatja és befejezi A Keleti és Erdélyi Ország-részek Magánjoga című szakszerű értekezését. Ennek és a 19. számnak külön cikkei még Oroszi Ferenc dr.: A kártérítési záradékok kérdéséhez, Szelényi Zoltán dr.: Jogszabály nem tudása ártótlépés esetében, Tomcsányi Mór: Megilleti-e az egyetemet a doktori cím megvonásának joga, Mikos Ferenc dr.: A nemzeti érdekek magánjogi védelme, Hegedűs András dr.: A 41. számú büntető jogegységi döntvény bírálata, Czigliányi Aladár dr.: A ma-

gyar jogásznyelv, Vida Sándor dr.: Egy adat a rehabilitáció történetéhez. Szemle, Irodalom, Előadások rovatok közleményei után következő Külföldi Jogélet rovatnak különösen tartalmasak és változatosak a német és olasz szakfolyóiratokat ismertető közlései. — Itt említjük meg, hogy 1943. év elejétől kezdve a szemle szerkesztésének irányítását Nizsalovszky Endre dr. egyetemi tanár veszi át. Az ő nagyértékű és nagyszorgalmú jogászi munkássága bizonyára jelentős mértékben fog hozzájárulni a folyóirat egyébként is előkelő jogászi szintjének további emeléséhez. —

Erdélyi Jogélet. (I. évfolyam, 9. és 10. szám). A 9. számban Székely Eduárd törvényszéki tanácselnök újabb nézőpontokból foglalkozik a kár-enyhítési szabályok alkalmazásával kapcsolatos bírói gyakorlattal. A 10. szám Szilágyi Olivér dr. országgyűlési képviselőnek az igazságügyi tárca képviselőházi tárgyalása alkalmával elmondott beszédét hozza. Mindkét szám közöl még jogeseteket a kir. Kúria és marosvásárhelyi kir. ítélőtábla gyakorlatából. —

Deutsche Notar-Zeitschrift. (42. évfolyam, 10. szám). A németbirodalmi közjegyzői kamara hivatalos lapjának legutóbb megjelent 10. száma első helyen rendeleteket és hivatalos értesítéseket, majd A mezőgazdasági ingatlanok forgalma a háborúban címen Seybold Károly dr. salzbach-rosenbergi közjegyző tollából külön cikket s továbbá ugyancsak a most nevezett közjegyző feldolgozásában különböző jogesetek megbeszélését hozza a legújabb közjegyzői gyakorlatból. Közöl végül e szám is elvi jelentőségű határozatokat és könyvszemlét.

Ügyvédi Kamarai Közlöny. (XXXIX. évfolyam, 9. és 10. számok). A 9. szám Horthy István kormányzóhelyettes, a 10. szám pedig Pap József dr. ügyvédi kamarai elnök elhalálózásával kapcsolatosan hoz külön kegyeletteljes megemlékezéseket. Egyebekben mindkét szám a budapesti ügyvédi kamara hivatalos értesítéseit, iroda cím és kamarai névjegyzék változásokat, valamint a Kúria ügyvédi tanácsának gyakorlatából szemelvényeket közöl.

Magyar Törvénykezés (1942. évfolyam 408—410. számok). E gyakorlati célokat szolgáló folyóirat legutóbb megjelent 3 száma is hozza a legújabb magánjogi vonatkozású rendeletek teljes szövegét, határozatokat a felsőbb bíróságok gyakorlatából és különböző jogszolgáltatási közleményeket.

Illetékügyi Közlöny. (XVII. évfolyam, 22., 23. szám). Koós István közigazgatási bíró „A behajtás jogának az elévülését vitató kifogás érvényesítése” című cikkeinek folytatását hozza a 22. szám, amelybe még Vág Tibor írt „Illetőségi bizonyítvány iránti kérelmek illetékkötelezettsége címen cikket. Az idei utolsó, a 23. számban Hegyessy Gyula közigazgatási bíró polemizál Koós Istvánnak a 20. és 22. számokban megjelent cikkével és Gojdzits Ödön: A progresszivitás és relativitás elve az illetékeknél címen írt még cikket. A 22. szám egyik szerkesztői üzenetében egy közjegyző részéről felvetett kérdésre közlik a szerkesztőség álláspontját abban a kérdésben, hogy a közjegyzői hagyatéki letét után, amely nem bírói letét, a letét kiadására vonatkozó 2 pengős illeték nem vonandó le, ha az átvé-

telről vétbizonyítványt nem állítanak ki, vagyis ha a közjegyző a letétet postán küldi el. (Ha a feleknek a közjegyző a letétet személyesen szolgáltatja ki, jár és levonandó a jegyzőkönyvre maximálisan 2 pengőt kitevő fejenkénti térítvényi nyugta illeték, vagyis ha a letét összege szerint a jelenleg $0.50+0.25=0.75\%$ illeték 2 pengőnél kevesebb volna, úgy az rovandó le.)

Szerkesztői üzenetek.

S. D. A 15146/1915. I. M. rendelet általános s nemesak az 1914—1918 világháborúra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazván, az természetszerűen hatályos a jelenlegi világháborúban elhaltakra vonatkozólag is. Ennek a rendeletnek a közjegyzői hagyatéki tárgyalások rendjén is figyelembe veendő szövege a következő: „A harctéren elesett, vagy az ott szerzett sebesülés, vagy betegség következtében elhalt egyének önfeláldozásukkal méltán kiérdemelték azt, hogy az utókor emléküket külsőleg is megkülönböztetett alakban őrizze meg. Ennélfogva elrendelem, hogy az igazságügyi hatóságok és közegek azokban a hivatalos iratokban, amelyekben a harctéren elesett, vagy ott szerzett sebesülés, vagy betegség következtében meghalt egyének név szerint, vagy mint örökhagyók szerepelnek az „elhunyt“, „elhalt“ stb. kifejezés helyett, mint az illető egyén családi neve előtt jelzőként ezt a megkülönböztető kifejezést használják: „a hazáért hősi halált halt.“

S. B. dr. Annak a kérdésnek szabatosabb formában való elbírálásához, hogy az utóöröklés tárgya vagy az előörökös hagyatékára nézve megindított örökösödési eljárás rendjén alaki, anyagjogi és a közjegyzői díj szempontjából mennyiben veendő figyelembe, szükség volna az alapörökhagyó hagyatékátadó végzése, illetve az ezzel kapcsolatos osztálykivonatok adatainak ismeretére. Ezt kérjük még lehetőség szerint pótlólag beküldeni, hogy a kérdéssel e közlöny jövő számában foglalkozhassunk, amit ebben a számban anyagtorlódás miatt különben sem tehattünk volna meg.

K. S. dr. A jelenlegi világháborúval kapcsolatosan a harctéren hősi halált haltakra nézve a halálesetfelvétel kiállítása tekintetében külön rendelkezést tudomásunk szerint ki nem adtak. Ebben a kérdésben tehát jelenleg is a 11.000/1928. I. M. rendelet 5. §-ának rendelkezése az irányadó, amely szerint a külföldön meghalt örökhagyó halálesetét csak a hagyatéki bíróság rendeletére kell felvenni. A hagyatéki bíróság a halálesetfelvétel kiállítását az általános feltétel a hagyaték létezése esetén akkor rendeli el, ha az elhalálozás külföldi anyakönyvi kivonat, vagy egyéb hiteles adat alapján igazolva van. A bíróság elbírálásától függ, hogy mit tekint hiteles adatnak. Ha a Vörös Kereszt hivatalos értesítése, amint a közölt esetben történt, hivatalos adatnak nem is tekinthető, a katonai hatóság hivatalos igazolása alapján bizonyára elrendelik a halálesetfelvételt.

TARTALOM-MUTATÓ

A KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE 1942. évi XLI. évfolyamához.

CIKKEK:

	Oldal
<i>Antalfy Zsiros Aladár dr.:</i> Megjegyzés a jogegységesítés tárgyában megjelent cikkhez	28
<i>Barcs Ernő dr.:</i> A fordításokra s azok hitelesítésére vonatkozó új szabályok	89
<i>Haraszi Bernolák Imre:</i> A közvégrendelet alakszerűségei élő jogunkban különös tekintettel a m. kir. Kúria joggyakorlatára 81, 101, 121, 141, 169,	181
vitéz <i>Fekete László dr.:</i> Szemelvények a német birodalmi közjegyzői rendtartásból	6
vitéz <i>Fekete László dr.:</i> A magyar öröklési jogszabályok kiterjesztése az erdélyrészi Optk. jogterületre	21
vitéz <i>Fekete László dr.:</i> Az ú. n. zsidóbirtokokra vonatkozó 1750/1942. M. E. számú kormányrendelet	43
vitéz <i>Fekete László dr.:</i> Az ú. n. zsidóingatlanokra vonatkozó újabb jogszabályok	163
<i>Horváth Sámuel dr.:</i> A nem magyar állampolgárok öröklése a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben	148
<i>Kovácsy Albert dr.:</i> Az erdélyi telekkönyvek állapota	26
<i>Krenner Zoltán dr.:</i> A közjegyzői intézmény jövője	1
<i>Krenner Zoltán dr.:</i> Jogos igényeink	161
<i>Krenner Zoltán dr.:</i> Törvényjavaslat a származás bírói megállapításáról és törvényesítéséről	201
<i>Lázár Ferenc dr.:</i> Közjegyzői törekvések	41
<i>Priegl László dr.:</i> A távollevők örökrésze	61
A budapesti kamara közgyűlése	46
A budapesti kamara 1941. évi jelentése	63
Az igazságügyi tárca problémái	221
Az igazságügyminiszter nyilatkozata a közjegyzői karról	211